

Sygn. akt I NKRS 128/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołania S. W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 9 września 2021 r. w przedmiocie pozostawienia bez rozpatrzenia zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w G., Monitor Polski z 2021 r., poz. 521,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 września 2022 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę
do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa.**

UZASADNIENIE

7 października 2021 r. S. W. (dalej: „Skarżący”), na podstawie art. 44 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269 ze zm. – dalej: „u.KRS”) zaskarżył uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 9 września 2021 r. w przedmiocie pozostawienia bez rozpatrzenia zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w G. (M.P. 2021, poz. 521, dalej: „Uchwała”), w której Krajowa Rada Sądownictwa

(dalej: „KRS”) nie uwzględniła zastrzeżenia Skarżącego od pozostawienia bez rozpatrzenia jego zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w G.

Skarżący zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Grajewie ogłoszone 7 czerwca 2021 r. Pismem z 13 lipca 2021 r. Prezes Sądu Okręgowego w Ł., drogą elektroniczną, na podstawie art. 57ac § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2020, poz. 2072, dalej: „p.u.s.p.”) wezwał Skarżącego do uzupełnienia braków formalnych w terminie 7 dni przez:

- potwierdzenie wymagania określonego w art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p., tj. udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej 3 lata,
- podanie informacji o zdanym egzaminie zawodowym;
- przedłożenie ważnych zaświadczeń stwierdzających, że Skarżący jest zdolny do pełnienia obowiązków sędziego ze względu na stan zdrowia tj. zaświadczenia lekarskiego i zaświadczenia psychologicznego (w wezwaniu wskazana została treść § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 2014 r. w sprawie badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego),
- ograniczenie wykazu sygnatur akt spraw do pięćdziesięciu.

Pismem z 23 lipca 2021 r. Prezes Sądu Okręgowego w Ł. zawiadomił Skarżącego o pozostawieniu jego zgłoszenia bez rozpoznania z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych w terminie 7-dniowym.

Pismem z 3 sierpnia 2021 r. Skarżący zgłosił zastrzeżenia do zawiadomienia i wniósł o uchylenie zarządzenia ze względu na to, że nie doszło do uchybienia terminu. Wskazał, że wymagane dokumenty znajdowały się już w systemie teleinformatycznym na portalu e-nominacje, ponieważ Skarżący wcześniej uczestniczył w konkursie na wolne stanowisko sędziego w Sądzie Rejonowym w P. i wtedy opatrzył je podpisem w profilu zaufanym, natomiast składając dokumenty w przedmiotowym postępowaniu system nie wymagał ich ponownego podpisania. W opinii Skarżącego skoro zgłoszenie Skarżącego zostało przyjęte w systemie teleinformatycznym, a system nie komunikował że brakuje podpisu, należy uznać,

że zgłoszenie spełniało wszystkie wymogi formalne, a zarządzenie wzywające do uzupełnienia braków formalnych było nieprawidłowe. Wskazał ponadto, że nawet jeśli zgłoszenie zawierało braki formalne, to w jego ocenie zareagował on w terminie na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych, tj. bieg terminu powinien rozpocząć się od dnia w którym Skarżący zalogował się w systemie i odczytał wezwanie, a w przypadku jego bezczynności po upływie 14 dni od zamieszczenia wezwania w systemie. Skarżący podniósł, że zalogował się w systemie teleinformatycznym „13 lub 14 dnia od dnia umieszczenia wezwania w systemie” i jak zaznaczył jeszcze tego samego dnia złożyć podpis na „tych dokumentach” przez profil zaufany.

Pismem z 6 sierpnia 2021 r. Prezes Sądu Okręgowego w Ł. nie uwzględnił zastrzeżenia Skarżącego na zawiadomienie o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, przekazując sprawę do Krajowej Rady Sądownictwa. W uzasadnieniu wskazał, że do karty zgłoszenia nie zostały dołączone dokumenty potwierdzające zdanie egzaminu zawodowego, wpisu na listę radców prawnych i wykonywania zawodu radcy prawnego przez okres co najmniej trzech lat, a także że złożone przez Skarżącego zaświadczenia są datowane na 25 kwietnia 2018 r. (zaświadczenie lekarskie) oraz 10 kwietnia 2018 r (zaświadczenie psychologiczne) zatem upłynął już 12 miesięczny okres ich ważności. Wskazał ponadto, że w ustawowym terminie Skarżący nie uzupełnił braków formalnych wskazanych w wezwaniu z 13 lipca 2021 r.

Na posiedzeniu 8 września 2021 r. zespół członków KRS powtórzył ustalenia Prezesa Sądu Okręgowego w Ł. i jednogłośnie przyjął stanowisko o rekomendowaniu Radzie nieuwzględnienia zastrzeżenia Skarżącego, gdyż Skarżący w terminie ustawowym nie uzupełnił braków zgłoszenia, w związku z czym, zgodnie z art. 57ac § 2 p.u.s.p., należało jego zgłoszenie pozostawić bez rozpatrzenia.

Na posiedzeniu 9 września 2021 r. KRS, działając na podstawie art. 57ac § 3 p.u.s.p.), wydała Uchwałę, w której nie uwzględniła zastrzeżenia Skarżącego od pozostawienia bez rozpatrzenia jego zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w G.

KRS w uzasadnieniu Uchwały wskazała, że jak wynika z materiałów sprawy, Skarżący 13 lipca 2021 r. został wezwany w terminie 7 dni do uzupełnienia braków zgłoszenia przez udokumentowanie wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej trzy lata, przedłożenie informacji o egzaminie zawodowym, złożenie ważnych zaświadczeń stwierdzających, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków sędziego oraz ograniczenie wykazu spraw do 50, jednak braki te nie zostały uzupełnione w terminie ustawowym, wobec czego Prezes Sądu Okręgowego w Ł. zasadnie, zgodnie z art. 57ac § 2 p.u.s.p., pozostawił zgłoszenie Skarżącego bez rozpoznania.

Skarżący działając na podstawie wskazanej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS, złożył odwołanie zarzucając Uchwale, iż podjęta została z naruszeniem przepisów postępowania w zakresie, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1) art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 60 Konstytucji RP poprzez zaniechanie wszechstronnego zbadania przedmiotowej sprawy prowadzące do uznania, że wezwanie do uzupełnienia braków formalnych zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie na podstawie przepis art. 57ac § 1 p.u.s.p. było prawidłowe, podczas gdy wezwanie to obarczone jest wadą dowolności i uznaniowości, która nie daje kandydatowi żadnych gwarancji na formalny udział w procesie nominacji na wolne stanowisko sędziowskie na zasadzie równego dla wszystkich dostępu opartego o jasne i jednakowe dla wszystkich warunki formalne;

2) art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu braku udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej trzy lata, podczas gdy zgłoszenie to zawierało szereg sporządzonych przez Skarżącego opinii prawnych opatrzonych datą pewną oraz wykaz sygnatur akt spraw sądowych, które dowodzą, że Skarżący wykonuje na przemian zawód adwokata i radcy prawnego od 2006 r. do 2021 r.;

3) art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 1 pkt 6 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieprzedłożenia informacji o egzaminie zawodowym, podczas gdy do zgłoszenia Skarżący załączył

zaświadczenie o złożonym egzaminie sędziowskim, co jest wystarczającym warunkiem formalnym wzięcia udziału w procedurze nominacyjnej;

4) art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 57a § 3 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieograniczenia wykazu spraw sądowych do pięćdziesięciu, podczas gdy nie jest to w ogóle brak formalny, który można uzupełnić w trybie art. 57ac § 1 p.u.s.p., zaś zgłoszenie wykazu większej liczby spraw sądowych aniżeli pięćdziesiąt, nie jest zabronione przez ustawodawcę, ponieważ wynika z wykładni językowej art. 57a § 3 p.u.s.p., która prowadzi do wniosku, że ograniczenie ustawodawca wprowadził tylko do opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa;

5) art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 57 § 7 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieprzedłożenia zaświadczenia o stanie zdrowia, podczas gdy przedłożone zaświadczenie lekarskie nie straciło przymiotu ważności, zaś przepis art. 57 § 7 p.u.s.p. stanowi jedynie o obowiązku załączenia zaświadczenia stwierdzającego, że kandydat jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego; jednocześnie przepis ten nie określa przedziału czasowego dla ważności przedmiotowego zaświadczenia.

Skarżący wniósł o uchylenie Uchwały i przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania.

Skarżący w uzasadnieniu podniósł, że w innym postępowaniu złożył analogiczne dokumenty i nie był wzywany do uzupełnienia braków formalnych, a Prezes Sądu Okręgowego w Ł. nie miał podstaw do wyzwania Skarżącego w trybie art. 57ac § 1 p.u.s.p. do uzupełnienia braków formalnych przez dodatkowe udokumentowanie wykonywania zawodu radcy prawnego (adwokata) przez co najmniej trzy lata, ponieważ z wykazu sygnatur akt spraw złożonych, jako dowód w tym postępowaniu, wynika, że skarżący prowadzi sprawy sądowe, jako pełnomocnik zastępujący strony, nieprzerwanie od 2006 r. do 2021 r.

W ocenie Skarżącego KRS nie przeprowadziła wnikliwej oceny załączonych dokumentów i czynności, których w związku ze zgłoszeniem na wolne stanowisko sędziowskie Prezes Sądu Okręgowego w Ł. dokonał, ale przeprowadziła ją

w sposób uznaniowym i wykraczający poza obowiązujące przepisy proceduralne. W jego opinii KRS nie zbadała czy wezwanie do uzupełnienia braków zgłoszenia było uzasadnione w świetle obowiązujących przepisów i załączonych już przez kandydata dokumentów oraz czy wezwanie to było na tyle precyzyjne, iż mogło być faktycznie wykonane przez adresata. Skarżący zwrócił też uwagę na lakoniczną treść Uchwały.

Ponadto stwierdził, że w jego opinii złożone przez Skarżącego zaświadczenie lekarskie nie straciło przymiotu ważności, a zgłoszenie wykazu większej liczby spraw sądowych niż 50 nie jest zabronione przez ustawodawcę. Wskazał też, że do zgłoszenia załączył zaświadczenie o złożonym egzaminie sędziowskim, co jest wystarczającym warunkiem formalnym wzięcia udziału w procedurze nominacyjnej (art. 61 § 1 pkt 6 p.u.s.p.), a okoliczność wykonywania zawodu radcy prawnego i adwokata potwierdzają prowadzone sprawy w charakterze zastępstwa prawnego stron.

Ponadto jak zaznaczył istotny wpływ na wynik sprawy miała wadliwość samego wezwania do uzupełnienia braków formalnych zgłoszenia, którą KRS całkowicie pominęła. W wezwaniu nie zostało wskazane w jaki sposób Skarżący miałby udokumentować okres wykonywania zawodu radcy prawnego, skoro złożone przez niego dokumenty były niewystarczające.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie należało uwzględnić chociaż nie wszystkie z zarzutów okazały się zasadne.

1. Na zasadach określonych w art. 44 ust. 1 i 2 u.KRS, uczestnik postępowania toczącego się przed Radą ma prawo wnieść odwołanie do Sądu Najwyższego od uchwały podjętej przez KRS w sprawie indywidualnej, do której należy sprawa dotycząca pozostawienia bez rozpatrzenia zgłoszenia na stanowisko sędziowskie. Kognicja Sądu Najwyższego w takiej sprawie ogranicza się jednak do zbadania zgodności zaskarżonej uchwały z prawem, przy odpowiednim stosowaniu przepisów postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11; z 25 maja

2017 r., III KRS 11/17; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z 10 stycznia 2019 r., I NO 49/18). Rozwiązanie to służyć ma poszanowaniu równego prawa obywateli polskich korzystających z pełni praw publicznych do dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach (art. 60 Konstytucji RP, zob. wyroki Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 27/21 oraz I NKRS 42/21).

Przewidziana w art. 44 u.KRS kompetencja kontrolna Sądu Najwyższego stanowi, inną niż sądowy wymiar sprawiedliwości, formę realizacji konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Jurysdykcja ta ma zabezpieczać jednostkę przed arbitralnością władzy (wyrok TK z 12 maja 2003 r., SK 38/02, pkt III.4.) zapewniając końcową kontrolę legalności jej działań (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 listopada 2020 r., I NO 82/20 oraz I NO 89/20).

Istota przedmiotowej sprawy sprowadza się do oceny, czy KRS zweryfikowała istnienie podstawy do pozostawienia bez rozpatrzenia zgłoszenia Skarżącego na wolne miejsce sędziowskie w ramach konkursu.

2. Zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 33 u.KRS, zgodnie z którym w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień oraz innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie jest dowolny (wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; z 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; z 16 lutego 2022 r., I NKRS 109/21).

Należy zaznaczyć, że stosownie do art. 57ac § 1 oraz § 2 p.u.s.p. jeżeli zgłoszenie na wolne stanowisko sędziowskie nie spełnia wymogów formalnych, o których mowa w art. 57 § 6 i 7 oraz art. 57a § 1-5 i 7 p.u.s.p., prezes właściwego sądu wzywa kandydata do jego uzupełnienia w terminie siedmiu dni. Jeżeli zgłoszenie nie zostało uzupełnione w wyznaczonym terminie prezes właściwego sądu zawiadamia zgłaszającego o pozostawieniu zgłoszenia

bez rozpatrzenia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, podając przyczynę pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia. Z kolei zgodnie z art. 57ad § 2 p.u.s.p. doręczenia uznaje się za skuteczne z chwilą zalogowania się kandydata do systemu teleinformatycznego lub po upływie czternastu dni od dnia umieszczenia pisma w systemie teleinformatycznym. Przepisy określają zatem w sposób jednoznaczny zarówno termin na uzupełnienie braków formalnych, a co kluczowe określają moment, od którego należy liczyć rozpoczęcie biegu tego terminu.

3. W realiach niniejszej sprawy, z dokumentacji przedłożonej przez KRS wraz z odwołaniem nie wynika w jakim dniu Skarżący zalogował się do systemu. Dopiero na wezwanie Sądu Najwyższego, KRS przedłożyła potwierdzenie logowania się przez Skarżącego w systemie teleinformatycznym, z którego wynika, że Skarżący skutecznie zalogował się do systemu teleinformatycznego i odebrał wezwanie do uzupełnienia wymogów formalnych 23 lipca 2021 r. Ponadto załączona została dokładna treść wezwania widoczna w systemie teleinformatycznym dla kandydata (k. 33-34).

Z twierdzeń Skarżącego zawartych w złożonym przez niego 3 sierpnia 2021 r. zastrzeżeniu wynika, że zalogował się on w „13 lub 14 dniu od dnia umieszczenia wezwania w systemie”. Zważywszy na to, że jak wskazano w treści uzasadnienia Uchwały, Prezes Sądu Okręgowego w Ł. wezwał Skarżącego do uzupełnienia braków formalnych 13 lipca 2021 r. (s. 1 oraz 2 Uchwały, k. 3 oraz 4), w świetle twierdzeń Skarżącego zawartych w zastrzeżeniu oznaczałoby to, iż 7 dniowy termin na uzupełnienie rozpoczął swój bieg 26 albo 27 lipca 2021 r., a w konsekwencji termin na uzupełnienie braków formalnych upłynąłby w świetle tych twierdzeń 2 albo 3 sierpnia 2021 r. Natomiast z przedłożonych na wezwanie Sądu Najwyższego informacji wynika, że zalogowanie nastąpiło 23 lipca 2021 r., a zatem 7 dniowy termin na uzupełnienie braków formalnych upłynął 30 lipca 2021 r.

Tymczasem jak wskazano w uzasadnieniu Uchwały, „pismem z 23 lipca 2021 r. Prezes Sądu Okręgowego w Ł. poinformował uczestnika postępowania o pozostawieniu na podstawie art. 57ac § 2 p.u.s.p. jego zgłoszenia bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków zgłoszenia w terminie

ustawowym” (s. 1 Uchwały, k. 3). Uwzględniając datę w jakiej przekazana została Skarżącemu informacja przez Prezesa Sądu Okręgowego w Ł., należałoby przyjąć, iż Skarżący dokonał zalogowania w systemie teleinformatycznym co najmniej 16 lipca 2021 r. lub wcześniej, co całkowicie odbiegało od twierdzeń Skarżącego. Należy podkreślić, że w informacji o nieuwzględnieniu zastrzeżenia z dnia 6 sierpnia 2021 r., kierowanej do Skarżącego, Prezes Sądu Okręgowego w Ł. w ogóle nie odniósł się do podniesionej w treści zastrzeżenia kwestii braku uchybienia terminu w związku z zalogowaniem się w systemie dopiero po upływie „13 lub 14 dnia umieszczenia wezwania w systemie”, poprzestając na stwierdzeniu, iż Skarżący „w ustawowym terminie nie uzupełnił braków formalnych zgłoszenia”.

Pomimo tej widocznej już na pierwszy rzut oka rozbieżności dotyczącej dnia rozpoczęcia biegu 7 dniowego terminu (tj. dnia zalogowania się w systemie teleinformatycznym) pomiędzy twierdzeniami Skarżącego, a datą przyjętą przez Prezesa Sądu Okręgowego w Ł., zarówno zespół członków KRS, jak i KRS w Uchwale poprzestał na stwierdzeniu, że zastrzeżenie Skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż Skarżący w terminie ustawowym nie uzupełnił braków zgłoszenia (s. 2 Uchwały, k. 4). Z treści uzasadnienia nie wynika, aby KRS zweryfikowała kiedy rozpoczął bieg 7-dniowy termin na uzupełnienie braków formalnych.

Należy natomiast podkreślić, że ustalenie daty rozpoczęcia 7 dniowego terminu na uzupełnienie braków formalnych w przedmiotowej sprawie ma charakter kluczowy. Stwierdzenie bowiem, iż poinformowanie Skarżącego o pozostawieniu na podstawie art. 57ac § 2 p.u.s.p. jego zgłoszenia bez rozpoznania z powodu nieuzupełnienia braków zgłoszenia w terminie ustawowym nastąpiło jeszcze przed upływem tego ustawowego terminu oznaczałoby konieczność uwzględnienia zastrzeżenia tylko z tego powodu, że zarządzenie o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpatrzenia wydane zostało z naruszeniem art. 57ac § 2 p.u.s.p. (tj. pomimo niezastąpienia przesłanki upływu terminu na uzupełnienie zgłoszenia, która jako jedyna została wskazana przez Prezesa Sądu Okręgowego w Ł. jako przesłanka w piśmie z 23 lipca 2021 r. kierowanym do Skarżącego).

Wobec niewyjaśnienia przez KRS tej zasadniczej wątpliwości, należy zgodzić się ze Skarżącym, iż Uchwała wydana została bez wszechstronnego

rozważenia sprawy z naruszeniem art. 33 u.KRS w sposób mający wpływ na wynik sprawy.

4. Zasadny okazał się też zarzut naruszenia art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu braku udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej trzy lata oraz art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 1 pkt 6 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieprzedłożenia informacji o egzaminie zawodowym.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 61 § 1 pkt 6 oraz pkt 7 p.u.s.p. na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto złożył egzamin sędziowski lub prokuratorski (pkt 6) oraz zajmując stanowisko asesora sądowego, pełnił obowiązki sędziego co najmniej przez trzy lata (pkt 7). Jednocześnie w art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p. przewidziany został wyjątek od tych dwóch wymagań, polegający na tym, że wymogi te nie dotyczą osoby, która przed powołaniem wykonywała zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza – co najmniej przez trzy lata.

Z przywołanych przepisów nie wynika w jaki sposób kandydat powinien wykazać, że złożył egzamin zawodowy oraz że wykonywał zawód radcy prawnego lub adwokata przez okres 3 lat. Natomiast w art. 57a § 3 p.u.s.p. dla kandydata, który wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego przewidziano obowiązek dołączenia do karty zgłoszenia wykazu sygnatur określonej w tym przepisie liczby akt spraw sądowych w których występował w charakterze zastępcy procesowego oraz odpisów opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa.

Z treści karty zgłoszenia (pkt 30-31) wynika, iż Skarżący zdał egzamin sędziowski 28 września 2005 r., na dowód czego załączył świadectwo zdania egzaminu sędziowskiego (k. 40 oraz k. 52). Dokument ten stanowi jednak potwierdzenie wymogu wynikającego z art. 61 § 1 pkt 6 p.u.s.p. Z treści karty zgłoszenia wynika jednocześnie, że Skarżący nie zajmował stanowiska asesora sądowego i nie pełnił obowiązków sędziego co najmniej przez trzy lata, a zatem nie spełnia wymogu z art. 61 § 1 pkt 7 p.u.s.p. W karcie

zgłoszenia w części zatytułowanej „Informacje o złożonych egzaminach zawodowych” (pkt 29) Skarżący określając rodzaj egzaminu wskazał natomiast, że była to „rozmowa kwalifikacyjna” w „Okręgowej Izbie Radców Prawnych w B.” oraz w „Okręgowej Radzie Adwokackiej w B.”, w obu przypadkach wskazał, że „wynik egzaminu” był „pozytywny” (pkt 29 Karty zgłoszenia „Informacje o złożonych egzaminach zawodowych”, k. 40). Ponadto w Karcie zgłoszenia wskazał, że wykonywał zawód radcy prawnego i adwokata (pkt 33 oraz 44 karty). Informacje te wskazują, iż dodatkowym wymogiem jaki Skarżący musi spełniać jest wymóg z art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p., tj. wykonywanie zawodu adwokata lub radcy prawnego – co najmniej przez trzy lata. Nie ma zatem racji Skarżący, że zaświadczenie o złożonym egzaminie sędziowskim jest wystarczającym warunkiem formalnym wzięcia udziału w procedurze nominacyjnej. Zaświadczenie to nie odnosi się bowiem wprost do wymogu z art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p. (chyba że wpis na listę radców prawnych dokonany został na podstawie zdanego egzaminu sędziowskiego).

W treści karty zgłoszenia nie zostało wskazane, kiedy odbyły się rozmowy w OIRP oraz ORA, ani kiedy Skarżący został wpisany na listę radców prawnych oraz na listę adwokatów. Skarżący nie załączył też do karty zgłoszenia żadnych dokumentów potwierdzających wpis na listę radców prawnych i listę adwokatów, co mogło budzić wątpliwości czy spełniony został wymóg co najmniej 3 letniego wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego. Wątpliwości te są tym bardziej uzasadnione, że Skarżący w karcie zgłoszenia (pkt 30) wskazał datę zdania egzaminu sędziowskiego oraz załączył świadectwo zdania egzaminu sędziowskiego, natomiast nie wskazał czy zdanie tego egzaminu stanowiło podstawę wpisu na listę radców prawnych lub listę adwokatów.

Jednakże jednocześnie Skarżący w karcie zgłoszenia zawarł informacje o przebiegu dotychczasowej pracy, wskazując, że od 23 czerwca 2006 r. do 30 stycznia 2012 r. jako radca prawny prowadził własną kancelarie prawną, od 1 lutego 2012 r. do 24 lipca 2020 r. prowadził kancelarie adwokacką, a od 24 lipca 2020 r. ponownie kancelarię radcy prawnego, wskazując też obsługiwane przez siebie podmioty. Poza tym załączył do karty zgłoszenia wykaz ponad 50 sygnatur spraw sądowych, w których występował w charakterze zastępcy

procesowego oraz odpisy opinii prawnych (k. 58-216). Nadto, stosownie do art. 57i § 2 p.u.s.p. prezes właściwego sądu zwraca się do organów samorządów zawodowych adwokatów i radców prawnych o udzielenie informacji lub nadesłanie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia oceny kwalifikacji kandydata. Informacje o wykonywaniu zawodu radcy prawnego przez co najmniej 3 lata oraz o egzaminie zawodowym lub innej podstawie wpisu na listę radców prawnych były zatem możliwe do uzyskania w inny sposób niż przez wzywanie Skarżącego do „udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej 3 lata” oraz do przedłożenia „informacji o zdanym egzaminie zawodowym”.

Ponadto, zarządzenie wzywające do usunięcia braków formalnych powinno być sprecyzowane dokładnie, bez pozostawienia pola do domysłów odnośnie do zakresu nałożonego obowiązku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2020 r., V CZ 4/20). Nie spełnia tego wymogu wezwanie do „udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej trzy lata”, bez wskazania w jaki sposób powinno być to udokumentowane, w sytuacji gdy z jednej strony jednocześnie Skarżący został wezwany do uzupełnienia informacji o zdanym egzaminie zawodowym, a z drugiej załączył wykaz sygnatur akt spraw w których występował w charakterze zastępcy procesowego oraz sporządzone przez siebie opinie prawne, z których wynika, że prowadził sprawy od ponad 3 lat. Należy też zauważyć, że w przypadku osób, które zdały egzamin sędziowski, istnieje możliwość wpisu na listę radców prawnych lub adwokatów bez konieczności złożenia egzaminu zawodowego (radcowskiego lub adwokackiego), na zasadach określonych w ulegających kilkukrotnej nowelizacji odpowiednio art. 25 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz art. 66 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o adwokaturze, a zatem wzywanie do przedłożenia „informacji o zdanym egzaminie zawodowym”, w sytuacji gdy do karty zgłoszenia załączone jest zaświadczenie o zdanym egzaminie sędziowskim, także nie spełnia ww. wymogu jednoznaczności.

Przede wszystkim należy jednak zauważyć, że w trybie art. 57ac § 1 p.u.s.p. uzupełniane są wymogi formalne z art. 57 § 6 i 7 oraz art. 57a § 1-5 i 7 p.u.s.p. i tylko w takim zakresie można wzywać do uzupełnienia braków formalnych. Natomiast brak „udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego

przez co najmniej trzy lata” oraz brak „informacji o zdany egzaminie zawodowym” nie są brakami formalnymi objętymi zakresem normy z art. 57ac § 1 p.u.s.p.

Wobec powyższego, niedopuszczalne jest pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia ze względu na nieuzupełnienie tych dwóch braków formalnych. W tych okolicznościach zarzut naruszenia art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu braku udokumentowania wykonywania zawodu radcy prawnego przez co najmniej trzy lata oraz z powodu nieprzedłożenia informacji o egzaminie zawodowym należy uznać za zasadny.

5. Nie zasługują natomiast na uwzględnienie zarzuty naruszenia art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 57a § 3 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieograniczenia wykazu spraw sądowych do pięćdziesięciu oraz zarzut naruszenia art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 57 § 7 p.u.s.p. poprzez uznanie za zasadne pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia z powodu nieprzedłożenia zaświadczenia o stanie zdrowia.

Zarówno art. 57a § 3 p.u.s.p. jak i art. 57 § 7 p.u.s.p. uwzględnione są pośród określonych w art. 57ac § 1 p.u.s.p., wymogów formalnych do których uzupełnienia jest wzywany kandydat i z brakiem uzupełnienia których związane są konsekwencje wskazane w art. 57ac § 2 p.u.s.p.

6. Zgodnie z 57a § 3 p.u.s.p. kandydat na wolne stanowisko sędziowskie, który wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego do karty zgłoszenia dołącza wykaz sygnatur akt pięćdziesięciu spraw sądowych różnych kategorii, w których występował w charakterze zastępcy procesowego, a jeżeli występował w mniejszej liczbie spraw – wykaz sygnatur akt wszystkich spraw, ze wskazaniem sądów, w których sprawy te toczyły się lub toczą, a także odpisy wszystkich, jednak nie więcej niż pięćdziesięciu, opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa. Obowiązek ten został sformułowany w sposób konkretny, wskazana w nim została dokładna liczba sygnatur akt spraw jaka powinna zostać zamieszczona w wykazie oraz liczba opinii prawnych jakie należy załączyć. Należy podkreślić, że w przepisie tym mowa jest nie o „co najmniej” pięćdziesięciu, ale dokładnie o pięćdziesięciu, a dopiero w sytuacji, gdy kandydat występował w mniejszej liczbie spraw, wymaga

się wskazania sygnatury akt wszystkich spraw. Podobnie w przypadku opinii prawnych, jednoznacznie mowa jest o załączeniu „nie więcej niż pięćdziesięciu”. Nie ma racji Skarżący, że wykładnia językowa prowadzi do wniosku, że ograniczenie to ustawodawca wprowadził tylko do opinii prawnych. Przepis nie pozostawia wątpliwości, że wykaz sygnatur powinien obejmować pięćdziesiąt sygnatur akt spraw, ewentualnie mniej, o ile kandydat nie występował w pięćdziesięciu sprawach. Nie ma też wątpliwości, iż wymóg z art. 57 § 3 p.u.s.p. stanowi jeden z wymogów formalnych którego niewypełnienie może być przez kandydata uzupełnione, na podstawie wezwania prezesa sądu.

Zarówno zatem niezałączenie do karty zgłoszenia wykazu sygnatur akt jak też załączenie do karty zgłoszenia wykazu sygnatur akt więcej niż pięćdziesięciu spraw sądowych różnych kategorii, w których adwokat lub radca prawny występował w charakterze zastępcy procesowego stanowi naruszenie art. 57a § 3 p.u.s.p., a zatem stanowi brak formalny. Uzupełnienie tego braku polega na doprowadzeniu do sytuacji zgodności z ww. przepisem, a dopełnienie wymogu może polegać zarówno na załączeniu wykazu sygnatur akt, o ile taki wykaz nie został załączony, jak też na załączeniu wykazu zgodnego z art. 57a § 3 p.u.s.p., o ile załączony do karty zgłoszenia wykaz nie jest zgodny z tym przepisem.

Zważywszy na załączenie przez Skarżącego wykazu ponad pięćdziesięciu sygnatur akt spraw, czego Skarżący nie kwestionuje, wezwanie przez Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży do ograniczenia wykazu sygnatur akt spraw do pięćdziesięciu było w pełni uzasadnione. Należy przy tym zaznaczyć, że pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia następuje dopiero w przypadku nie uzupełnienia w ustawowym terminie tego braku.

7. Z art. 57 § 7 p.u.s.p. wynika z kolei, że zgłaszający swoją kandydaturę dołącza do karty zgłoszenia m.in. zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego. W art. 57 § 10 p.u.s.p. zawarte zostało upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia, w którym m.in. ma być określony terminy wykorzystania wydawanych zaświadczeń w postępowaniu w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim. W wykonaniu tego upoważnienia wydane zostało Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 2014 r. w sprawie

badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do objęcia urzędu sędziego (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 619). Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia zaświadczenie lekarskie i zaświadczenie psychologiczne mogą być wykorzystane przez kandydata w toku innych postępowań w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, w terminie 12 miesięcy od daty ich wystawienia. Nie ma zatem racji Skarżący, że przepisy nie określają terminu ważności wydanych zaświadczeń – jest dokładnie odwrotnie. Bez znaczenia w tym kontekście pozostają rozważania Skarżącego dotyczące braku wymagania zaświadczenia w przypadku sędziów, bowiem także ten wyjątek został wprost uregulowany w art. 58 § 4a p.u.s.p.

7. Jak wynika z treści pisma z 23 lipca 2021 r., a czego nie kwestionuje Skarżący w odwołaniu, zaświadczenia wydane zostały 25 kwietnia 2018 r. (zaświadczenie lekarskie) oraz 10 kwietnia 2018 r. (zaświadczenie psychologiczne), a zatem na dzień zgłoszenia przez Skarżącego swojej kandydatury w przedmiotowym postępowaniu (7 czerwca 2021 r.) nie spełniały one wymogu wynikającego z ww. przepisów, stąd wezwanie do uzupełnienia tego braku formalnego było konieczne. Pozostawienie zgłoszenia bez rozpatrzenia następuje jednak dopiero w przypadku nieuzupełnienia w ustawowym terminie tego braku.

8. W świetle powyższego wobec stwierdzenia naruszenia art. 33 u.KRS oraz art. 57ac § 2 i 3 p.u.s.p. w zw. z art. 61 § 2 pkt 4 p.u.s.p., wydaną na podstawie art. 57ac § 3 zdanie czwarte p.u.s.p. uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa, negatywnie rozstrzygającą o zastrzeżeniach Skarżącego należało na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS uchylić i sprawę przekazać Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.

[as]